Twaalfde voortgangsrapportage van de voortgangscommissie Curaçao aan het ministerieel overleg

Over de periode 1 april 2014 tot 1 juli 2014

De commissie:
Mr. M.J.H. Marijnen (voorzitter)
Drs. E.J. Mulock Houwer (lid)
Mr. C.A. Peterson (lid)

augustus 2014

1. De twaalfde rapportage

De commissie heeft de eer het ministerieel overleg de twaalfde rapportage aan te bieden. Deze rapportage betreft de periode van april 2014 tot juli 2014. De commissie verzoekt het ministerieel overleg om de besluiten van het overleg ter kennis van de commissie te brengen.

Werkbezoek

Tijdens het werkbezoek van de commissie op 31 juli en 1 augustus 2014 zijn gesprekken gevoerd met het Veranderteam KPC, de waarnemend chef van het KPC, het managementteam van de strafinrichting SDKK en de minister van Justitie. De commissie heeft voorts kennisgemaakt met de waarnemend gouverneur en haar geinformeerd over het werk van de commissie en stand van uitvoering van de plannen van aanpak.
Over de financiering van projecten uit de plannen van aanpak sprak de commissie met vertegenwoordigers van Usona.

Bij een volgend bezoek wil de commissie overleggen met de Raad voor de Rechtshandhaving o.a. over het toezicht op de borging van de te zijner tijd uitgevoerde plannen van aanpak (na beeindiging van de AmvRB).

De commissie heeft vernomen dat de AmvRB, welke de basis vormt voor haar werkzaamheden, met een termijn van twee jaren is verlengd, te rekenen vanaf oktober 2014. De commissie roept in herinnering dat de uitvoering van de PvA's van Curacao later zijn gestart dan 10 oktober 2010. Ondanks die latere start moet het mogelijk zijn, met de wetenschap van nu en met voorbijgaan aan alle onzekerheden die er nog zijn, de plannen in de loop van 2016 afgerond te hebben. .

De uitvoeringsrapportage

De commissie verzoekt de minister van justitie dringend om de uitvoeringsrapportages tijdig aan de commissie toe te zenden om te voorkomen dat de commissie zich op het allerlaatste moment haastig moet inlezen. Voorts verzoekt de commissie de minister van Justitie in de volgende uitvoeringsrapportage in te gaan op de adviezen en aanbevelingen van de commissie , ook van de laatste 2 uitvoeringsrapportages. Ook herhaalt de commissie het verzoek om in verband met de verlenging van de uitvoerings- en toezichtsperiode in de volgende uitvoeringsrapportage een meer limitatief overzicht te

ontvangen van wat in de jaren 2015 en 2016 moet worden gerealiseerd. Daarbij zou niet alleen aandacht gegeven moeten worden aan het realiseren van de voorwaarden maar ook aan het daadwerkelijk effectief functioneren van de beide organisaties.

Algemeen beeld

Het algemene beeld geeft nog geen reden tot optimisme , maar er zijn wel lichtpunten geconstateerd. De lichtpunten hebben vooral betrekking op de voorwaarden die aanwezig moeten zijn om de uitvoering van de plannen van aanpak te kunnen volbrengen. Meer specifiek gaat het dan om zaken als het convenant met de vakbonden, de managementsfuncties bij de SDKK, de financiering van projecten van het KPC en de SDKK en het besef bij de leiding tot verbetering. Meer daarover leest u verderop in deze rapportage.

Financiering projecten

In verband met de beëindiging van de samenwerkingsprogramma's met Nederland, van waar uit projecten door Usona worden gefinancierd, kunnen facturen nog tot oktober 2014 worden ingediend. Projecten die dan nog door lopen dienen uit de Landsbegroting te worden gefinancierd.

Hierover sprak de commissie met de minister van Justitie en zijn medewerkers. Daarbij werd inzicht gegeven in de stand van zaken van de financiering van projecten. In het bijzonder werd toegelicht dat het verzoek om verlenging van de AMvRB gekoppeld is aan een verlenging van de inzet van de gereserveerde Nederlandse middelen via Usona. Alle bedragen zijn reeds verplicht en als tijdens de uitvoering rekeningen niet meer betaald kunnen worden zal dat ernstige consequenties hebben.

De commissie heeft begrip voor het standpunt van de minister en vindt dat voorkomen moet worden dat de projecten vertragingen ondervinden door financiele perikelen tijdens de uitvoering. Daarom beveelt de commissie aan om de resterende gelden (al dan niet) via Usona toch beschikbaar te houden voor het doel waarvoor zij bedoeld waren, namelijk de uitvoering van de plannen van aanpak, zij het met enige vertraging.

ICT

Meerdere malen stuitte de commissie tijdens de gesprekken op de gemeenschappelijke ICT voorziening voor justitieinstellingen. Het verheugt de commissie dat Sint Maarten zich weer bij deze gemeenschappelijke voorziening heeft aangesloten, doch waar de lucht

op dat punt net is opgeklaard doemt een ander urgent probleem op. Het gaat dan om het beheer van de gemeenschappelijke voorziening op Curacao, die naar verluid voor 1 januari 2015 geregeld dient te zijn. Reeds lange tijd wordt daaraan gewerkt doch geen van de gesprekspartners kon hierover duidelijkheid verschaffen. Voorzover het nodig is dit proces aan te jagen wil de commissie daar graag aan bijdragen en bepleit dan ook dat het ministerieel overleg zich hierover door de uitvoerenden laat informeren en zonodig maatregelen bespreekt die de deugdelijke werking van het ICT systeem in de toekomst verzekeren.

Beheersovereenkomst met Usona

In de vorige rapportages heeft de commissie er meermalen op aangedrongen om de beheersovereenkomst tussen de minister van Justitie en Usona te tekenen, desnoods door bekorting van de procedures. De commissie neemt daarom met genoegen kennis van het ondertekenen door de minister van Justitie, met machtiging van de ministerraad, van de beheersovereenkomst in het begin van de maand juli 2014. Over de follow up die hieruit voorvloeit heeft de commissie met vertegenwoordigers van Usona gesproken. Nu de overeenkomst is getekend zal de volgende tranche van de begroting van het Land worden overgemaakt naar Usona. De voortgang van de projecten van zowel het KPC als de SDKK zijn hiermee in ieder geval in financiele zin veiliggesteld.

2. KPC

De commissie heeft met het veranderteam KPC en de waarnemend korpschef gesproken over de voortgang bij het KPC. De Verandermanager van het KPC heeft een presentatie gegeven die de commissie kon overtuigen.
Het veranderingsproces wordt systematisch uitgevoerd, de commissie had dat al eerder geconstateerd, en zal vermoedelijk in het eerste kwartaal van 2015 geheel afgerond kunnen worden. Dit echter onder de premisse dat eind augustus het convenant met de vakbonden zal worden getekend. De laatste documenten zullen binnenkort in het Centraal Georganiseerd Overleg voor Ambtenaren (CGOA) tussen de vakbonden en de minister van Bestuurlijke, Planning en Dienstverlening BPD, verantwoordelijk voor het overheidspersoneel, op de agenda staan. Materieel bestaat overeenstemming over de documenten.
De commissie roept in herinnering dat precies een jaar geleden dezelfde situatie zich voordeed. Onverwachte omstandigheden zorgden telkens weer voor uitstel. De commissie is daarom sceptisch weer te horen dat over ongeveer drie weken het convenant getekend zal worden. Onderwerpen die niet specifiek op het terrein van justitie liggen kunnen door de vakbonden voorwaardelijk worden gesteld aan de ondertekening. Momenteel zouden dat de dreigende bezuinigingsmaatregelen voor het overheidspersoneel kunnen zijn. De commissie volgt dit traject daarom op de voet en heeft waardering voor het besluit van de ministerraad om toe te werken naar gewijzigde verhoudingen met de vakbonden.

Kwaliteitszorg
De leiding van het KPC en het Veranderteam zal in oktober 2014 een 0-meting verrichten door een “self assessment”; in een later stadium kan dat gevolgd worden door een visitatie zoals dat ook is aangegeven in de onderlinge regeling kwaliteitszorg politie. De commissie zal bij het volgende werkbezoek, vermoedelijk begin november 2014, een presentatie van de uitkomsten ontvangen.

De commissie verzoekt het ministerieel overleg de gewijzigde planning van het KPC als aangegeven in de uitvoeringsrapportage van de minister van justitie vast te stellen.

Personeel en opleidingen

De minister van Justitie heeft de commissie verzekerd dat de invulling van de functie van korpschef zeer hoog op de agenda staat. Hij hoopt dan ook binnenkort daarover concrete mededelingen te kunnen doen. De korpschef zal onder meer tot taak krijgen de organisatieverandering in het korps voortvarend door te voeren. Meer nog zal hij of zij moeten zorgdragen voor de borging van de organisatieveranderingen en het mede daardoor efficienter en vooral effectiever opereren van de politie in de toekomst.

De commissie heeft met genoegen geconstateerd dat de minister de verandermanager KPC ook heeft ingezet bij het ORV (opleidingsinstituut voor justitie). Daarbij wordt in het bijzonder rekening gehouden met de bevindingen van de Raad van de Rechtshandhaving in haar rapport Politieonderwijs in Curacao; Inspectie onderzoek naar de wijze waarop het politieonderwijs in Curacao is georganiseerd, van december 2013

3. SDKK

Versterking management
De minister van Justitie meldt in zijn vorige uitvoeringsrapportage al dat het wervingstraject voor de afdelingshoofden met succes is afgerond. Alleen op de functie van Hoofd Beveiliging kon nog geen geschikte kandidaat worden gevonden. De minister heeft de Nederlandse staatssecretaris van Veiligheid en Justitie gevraagd om de inzet van een twinningpartner voor een lokaal aan te stellen hoofd Beveiliging. De commissie ondersschrijft nut en noodzaak van het verzoek van de minister.

De commissie sprak in de SDKK onder meer met twee nieuwe afdelingshoofden, één voor Kwaliteit en Audit en de ander voor Bedrijfsvoering. Beide dames vertelden over hun werk in de inrichting en hoe zij invulling gaan geven aan hun functie. De commissie had daarvan een positieve indruk, ook omdat zij passen in het beeld dat de commissie had van een kwalitatief beter en gemotiveerd managementteam. Graag ontmoet de commissie bij een volgend bezoek ook de overige afdelingshoofden. Ook sprak de commissie met het waarnemend hoofd Beveiliging, die inmiddels de opleiding voor PIW- ers bij DJI op Bonaire heeft gevolgd en deze opleiding nu zal gaan opzetten voor medewerkers van de SDKK (train- the- trainers traject) .

Tijdens het gesprek dat de commissie met onder meer de directeur van de gevangenis had in januari jl. deelde deze mede dat hij op korte termijn een visie zal presenteren die richting moet geven aan een gedeelde motivatie van het managementteam. De commissie acht het een gemis dat die visie tot heden nog niet is verschenen.

Ook over het voornemen van de minister van Justitie om met de leidinggevenden tot managementafspraken te komen en dat in prestatieovereenkomsten vast te leggen heeft de commissie (nog) niets concreets vernomen.

De commissie blijft in dit verband benadrukken dat sturing door de hele lijn van essentieel belang is en dat goede afspraken met de directie onontbeerlijk zijn. Alleen dan is er uitzicht op verbetering van de situatie in de gevangenis.

De commissie adviseert de minister om snel uitvoering te geven aan een heldere aansturing van het MT en als basis daarvoor een visie- en meerjarenplan te laten opstellen.

Kwaliteitszorg
Met het aantreden van het nieuwe hoofd Kwaliteit en Auditing zal er naar verwachting spoedig een begin gemaakt wordt met het ontwikkelen van een kwaliteitssysteem, dat ook een onderdeel zou moeten worden van het bovengenoemde visie- en meerjarenplan. De commissie ontvangt bij het bij het volgende werkbezoek graag een voorstel voor een kwaliteitszorgsysteem.

Jeugdgevangenis

Ten aanzien van de relatie van de SDKK en de toekomstige Jeugdgevangenis dient er verheldering te komen over de verantwoordelijkheden. In de vorige rapportage bepleitte de commissie daarover met de betrokken verantwoordelijke functionarissen helder te communiceren en dat schriftelijk vast te leggen. De minister heeft toegezegd het plan van aanpak voor de jeugdgevangenis binnenkort aan de commissie te zullen zenden.

Zelfbeheer
De commissie heeft er al eerder over geschreven; zelfbeheer is voor een operationele dienst als de gevangenis van vitaal belang. Niet alleen in financiele zin, maar ook in personele zin. De bevoegdheden van een directeur zijn op die terreinen momenteel vrijwel nihil. Dat maakt de positie van de directeur tegenover het eigen personeel lastig, omdat men weet dat hij niet (slagvaardig) kan optreden. Al eerder heeft de commissie gesteld dat het in de gevangenis van het grootste belang is dat de directeur stevig gepositioneerd is; een vorm van zelfbeheer draagt daaraan substantieel bij. Daar horen onlosmakelijk goede managementafspraken met de leiding van de gevangenis bij. Die moeten dan ook, zoals hiervoor al gesteld, zo spoedig mogelijk gemaakt worden en op schrift worden gesteld.

4. Aanbevelingen

A. De commissie verzoekt het ministerieel overleg de gewijzigde planning van het KPC en de SDKK als aangegeven in de uitvoeringsrapportage van de minister van Justitie vast te stellen.

B. De commissie beveelt aan de USONA middelen langer beschikbaar te houden voor de uitvoering van de plannen van aanpak.

C. De commissie meent met de minister van Justitie dat ondersteuning door DJI nuttig en noodzakelijk is en adviseert het ministerieel overleg ondersteuning uit Nederland mogelijk te doen zijn. Spoedige besluitvorming en uitvoering is hierbij van belang.

D. De commissie adviseert de minister van Justitie om snel uitvoering te geven aan het tot stand komen van managementafspraken met de leidinggevenden van SDKK en die in prestatieovereenkomsten vast te leggen en als basis daarvoor een visie- en meerjarenplan te laten opstellen.

E. De commissie adviseert de minister van Justitie de minder effectieve topstructuur van de SDKK te heroverwegen in de zin van een directeur en zeven afdelingshoofden die tesamen het MT vormen.

F. De commissie adviseert de minister van justitie een samenwerkingscontract te doen sluiten tussen de SDKK en de jeugdgevangenis.

G. De commissie ziet graag een plan van aanpak van de jeugdgevangenis tegemoet.

F. De commissie verzoekt i.v.m. de verlenging van de uitvoerings- en toezichtperiode een concreet overzicht van de in 2015 en 2016 nog uit te voeren onderdelen van de plannen van aanpak

****